

ادبیات عمومیہ مجموعہ سی

سنہ : ۱ ہفتہ لقی سیاسی ، ادبی و علمی غزتہ در . نومبر : ۳

ادبیات ترک « وجہ غزیت » ی

ادبیات ترک غریب بر استحالہ دورہ سندنہ بولندیغی انکار ایدیلہ من . آثار حاضرہ دن بری بلا تعدیل بر اوروپا لسانہ نقل ایدلسہ ، مؤاخذین غرب ، بوکا : — اولماش بر تقلید ! دیہ جکاری کبی ، عینی اثر مملکت مزده حالا کندیلرینہ بر آرز چوقجہ تصادف اولونان وادی قدیم منتسبیتہ کوسترلسہ ، بولردہ ، درحال : — پک آفرانغہ ! محاکمہ سنی درمیاندن چکنمہ یہ جکار درہ . اوت ! ادبیات لاحقہ من ، ہم پک آفرانغہ ، ہم دہ زیادہ سیلہ آلاتورقہ در . حامدک « فینتن » ی بووادی نیک اک نمودجی بر مثالیدر . بر آلمان منقدی : « — فینتن ، نہ ادبیات غریبہ یی آ کدیوریور ؛ نہ دہ ادبیات شرقیہ یی . » دیمشدی . بر ذات فحیم بومطالعہ یہ قارشی : « — حامد ، نہ برانکلین ویا فرانسز ادیبیدر ؛ نہ دہ نفعی وفضولی زمانلرینک بر شاعریدر . حامد ، عصر مزک عثمانلیسنی تمثیل ایدن بر ادیبدر . » دیمشردر . کوریلیور کہ بوکونکی ترک ادبیاتی ، منشاندن هنوز آریلہ مامش ؛ کذلک ، حالا ادبیات غریبہ ایلہ اتحاد ایدہ مامشدر .

غرب ادبیاتی اقتباس ایدنلر زیادہ سیلہ تصلفہ میالدرنلر : [رہنان] طرزی کبی متین و فصیح ، سلیس و بلیغ بر اسلوب هنوز ادبامنزجہ اتحاد ایدلمدی . کذلک [تهن] واری ، صاعلام ، جابجا لطائف ایلہ آراستہ ، بر آرز فنی بر وادی دہ تقلید اولونہ مدی . بونک کبی ، لورد [مق اولہ] یولندہ ، مصاحبہ قلقلی ، طاتلی بر لسان ایلہ افکار تاریخیہ و فلسفیہ یی افادہ ایدہ جک بر ادیب مزده چیقمدی . ارباب قلممز [جہد اقل] قانونی موجبجہ سہل القلید اولان وادیلرہ اہمیت ویردیلر . قیریق جملہلر ، ملون فکرلر ، نامانوس افادہلر ، سقط فکرلر ، سقیم حسلر ، براز « امپرہ سیونیزم » ی آ کدیور تصویرلر ، اولدیغی

لہ و لہستان مسئلہ سی

لہستان اوچ کرہ تقسیم ایدلی ، اوچ کرہ احیا اولوندی ، اوچ کرہ انقراض و اوچ کرہ اختلال ایتدی ! بر زمان اولمشدی کہ اودہ پک واسع بر دولتی ؛ دانیغله بولساوایی ، پوزنله کیه فی محتوی اولارق ، بالطقدن بحر سیاهه قدر امتداد ایدردی : حتی بر زمان او قدر قوتلیدی کہ ، صوبیه سکی نک اداره سنده کی لہ اردوسی ، ویانہ بی قرہ مصطفی نک چنبر تضیقندن بیله تخلص ایدہ بیلمشدی ! فقط حدود طبیعیہ دن محروم ؛ تجارتدن محروم ، صنایع و سرمایہ دن محروم اولدیغندن ، و جنکاور اشرفندن باشقہ متشکل و متمایز بر صنف اجتماعی اولمادیغندن ، انتخاب ایتدکاری قرالہ وارنجہ یہ قدر ہرشی ، و حتی طوپراقلر بیله ، بونلرک ائدہ بولوندیغندن ، لہستان ہر زمان شوکت حقیقیہ دن بی نصیب اولمش ، و دجہوریت شاہانہ بر قاج قوجہ لی برقادینہ دونمشدی !

بر حکومت خیالیہ کی ، دنیاہہ یالکز ویکانہ دولت کی ، یا خود زاپوروغ قازاقلریلہ موسقوہ چارلرینک قوتسز اردولرندن باشقہ هیچ بردشمنہ تصادف ایتیمہ جک کی یا شیوردی ! حالبو کہ اطرافندہ کی قومشولر ، تدریجاً تجدد و کسب قوت ایدرک ، بویوک فرہ دریقک دولت شکیمہ سنی ، ماری تہرہ زک سلطنت مشہورہ سنی و ایکنجی قاترینک ایزی یاری روسیاسنی وجودہ کتیر مشلردی ! لہدن دہا زنکین ، دہا مسیح ، وبالخاصہ دہا مطلق اولانلر ، ایر کیچ بر سلطنت « جہوریہ » نک ضعفندن استفادہ سوداسنہ دوشہ جکلردی .

لہ پروتستانلرینی حمایہ طریقہ ایشہ باشلانمش و عاقبت لہستان اوچ دفعہ تقسیم ایدلمشدی : اولاً ، ۱۷۷۲ دہ اوچ دولت آراسندہ ، ثانیاً ، برنجی تقسیمندن یکرمی بر سنہ صوکرہ ایکی حکومت ، اوچنجی و صوکنجی دفعہ اولہ رقدہ ، ایکنجی تقسیمندن ایکی سنہ صوکرہ ینہ اوچ دولت آراسندہ دوچار انقسام اولمشدی : ایشتہ او سنہ ایچندہ ، یعنی ۱۷۹۵ دہ ، صوک بر ضربہ بیله ، لہستان جہوریت قرالیہ سی آوروپا خریطہ سندن سیلینہ شدی .

ناپولئونک محارباتیلہ ویانہ قونغرہ سنک تصفیہ حساباتی ، لہستان ورثہ سنک

حصه لرنده تعديلات آتیهی وجوده کتیریوردی : ۱۸۰۷ ده ، « فرانسزلرک ایمپراطوری » ، اییه ناده مغلوب اولان پروسیانک ضررینه اوله رق ، « وارشوه غران - دوقهانی » نی تأسیس ایله ، تاجنی ساقسونیا قرالی فرهدریق - اوکوسته احسان ایدیوردی : بوصورتله ، اسپانیا ، روسیه وسائرده اک مکمل قطعاتی تشکیل ایدن لهرک هم غلیان آمالنه ، هم سقوط خیالنه سبب اولمشدی ! سکنز سنه سورن وامید ایتدجه نومید اولقله کچن بودورک نهایتده ، ویانه قونغره سی ، یو وارشوه دوقه لغنی یکی بر « لهستان قرالیت مختارهی » شکلنه افراغ ایدرک ، چار برنجی آکساندری ده « حکمدار مشروط » اعلان ایدیوردی . آرتق مجلس وکلاسی ، ایکی هیئتدن مرکب بر دیت مجلسی ، امور مالیه و اداره داخلیه سی وبالخاصه کندی وضع ایتدیکی قوا نئیهه عادتا بر حکومته بکزمه مشدی ! حتی برنجی آکساندر ، بخش ایتدیکی قانون اساسی به کمال مراسمله صداقت یمینی ده ایتمشدی : خانی برنجی نيقولا ایسه ، ده ایلری کیدرک ، براور تودوقس حکمدار اولدینی حالده ، واشووده کی قاتولیک کایسانه کیدوب کندینی لهستان قرالی اعلان ایتدیرمشدی !

فقط بو حال آنجق (۱۸۳۰) ده قدر ، یعنی اون بش سنه ، دوام ایده بیلمشدی . نهایت پارس انقلابنک پارلاق بر مثاله بکزمه سی ، وخاطره استقلالک حالا هرکسک قلبنده یاشاماسی ، اورتایه ۱۸۳۱ اختلالنی چیقاردی : موفق اولمادیلر ؛ فقط موسقوف مظالمنک ده هیچ بری وطنپرورلری قورقوتامادی . استردادینه کلن روسلردن وارشوه بی محافظه به چالیشان ، فقط شهرک اطرافنده مغلوب اولان له اردوسی ، لغو اولوندی ؛ قانون اساسی برینه بر نظامنامه داخلی ، دینه - تک برینه ده پترسبورغک تعیین ایتدیکی بر مجلس اداره قائم اولدی ! اوزمان لهستان اعیانی ، ایکنجی اختلالی احضار ایده جکرینه ، بو تجربه منفیه دن استفاده ایله ملتی ترقی به سوق ایتسه لردی ، ایکنجی وهیچ اولمازسه اوچنجی برانهزامه اولسون اوغرامامش اولاجقلردی . بوسیله ۱۸۶۳ اختلالی ، بر قیام ساقط ، ونهایت موسقوفک دفتر اعمالنده لهرک برخاطره ملیه سی اولوب قالدی

برآز خیال ایچندہ اختلالہ قوشان ، برآز حقیقتہ یاندن باقان بوزمرصہ
بی چارہ بی ، فرانسه ، اوبویوک سوزلرک وطنی اولان فرانسه ، مهاجرلرہ ادبی
یالانلرہ امداد امیدئ ویروب صالیورن فرانسه ، آلدائمشدی !
نهایت بونکده نتیجہ سی ، اوچنجی اختلالکده صوکنده اولدیغی کبی ،
مملکتده مختاریتی اخطار ایدن نه ویکم وازسه ، هپسنگ سینبریاده زوالی ، واکثر
املاک مصادره سی اولدی !

بوندن دولایی ، لهستانک بوکونکی صوک استقلاللی ، اوچنجی اخیاسی عد
اولونمالدر .

... مقدرات تاریخیه سی ایشته بونلردر .

*

**

بوکون دنیاده اوتوز میلیون له وار :

— بونک ۱۳ میلیونی روسیاده ؛ ایکی میلیونی لیتوانیا و کوچوک روسیاده ؛

— درت میلیونی یوزتانیوا و حوالیسندہ ، ایکی میلیونی سیلزییا ، و سائر طرفلرده ؛

— درت بچق میلیونی گالیچیا و موراویاده ؛

— درت میلیونی ده حکومت متحده و بره زیلیاده در .

اون سکرنجی عصرده ، یعنی یوزیکرمی اوچ سنه اول ، اون اوچ میلیون نفوسی
اولان بردولتک ، بوقدر آز بر زمان تاریخیده ، اون یدی میلیون تزايد ایدہ رک ،
اوتوز میلیونلق بر ملته انقلاب ایتدیکی دوشونولورسه ، موسقوف مظالمندن بردقیقه
اولسون قورتولمایان بوقومک فیض و قدرتنه قارشئ ، حق استقلالنی وجدان تسایم ایدر .
لہلر ایچون موسقوف اداره سی بر جهنمسه ، نسه یا خود آلمان اداره سی ده
برختدی : گالیچیاده بر حکومتلری ، لهجه مذاکرہ ایدن بر پارلمنتولری ، کندئ
جنسلرندن مأمورلری ، محاکمہ لری ، کندئ دیلرندن لسان رسمیلری ، و قراقووی
ایله له مہر غده ایکی دارلقنولری بولونیور ، وویانہ ده کی رایخسراتک ۴۲۰ مبعوشندن
یتمشنی له وکیللری تشکیل ایدیوردی . بو « گالیچیا ولودومہ ریا قرالغی » ،
یریوزندہ یکانہ نفس آلدقلری مملکتدی ! یانندہ کی روس اداره سندہ ایسه ،
دینی ، اقتصادی ، عسکری ، ملیکی و فکری ہر درلو اعتساف ایچندہ یاشامق

واردی : بیکار چه مکتبک بردن سدی اوزرینه، بردفعه یتیش بش بیک چو جوق
سوقاقده قالمشدی ! له جمعیت ملیه لرینک اکثریا نشر ایتدیکی لایحه لر، بوتدایبر
وحشیانه ایله دولودر .

بو کونه قدر: لیلر محتاج حکومتدر، فقط جا کلمری کیم اولاجق؟ دیورلردی .
زمان ، لهستانه لیلردن مناسب خاکم اولمادیغنی اثباته باشلیور .

اسماعیل ماسی

توحید

وارسک سن الهی ، ینه وارسک ، ینه وارسک :

عقلمده ، خیالده و جسمده یاشارسک . .

هریر طولو ذاتکله ، صفاتکله الهی ،

ذاتکده ، صفاتکده سنک نامتناهی . . .

قلبکده برر قطره در ابعاد ایله اوقات ؛

تیره نبضانکله شرایین مسافات .

قوت بر اُلکده ، وعناصر بر اُلکده ؛

معماری اُلکدر ابدکده ، ارکده . .

شعرک دو جهاندر ، کلماتک بتون اجرام ؛

هر ژاله صنعک بکا بر قلزم الهام . .

روحده ، دماغده و قلبده یاشارسک ؛

وارسک سن الهی ، ینه وارسک ، ینه وارسک . . .

جناب شهاب الدین